

12296 LLEI 13/1989, de 26 de maig, de cooperatives de crèdit. («BOE» 124, de 31-5-1989.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

L'article 129.2 de la Constitució espanyola ordena que els poders públics fomentin, mitjançant una legislació adequada, les societats cooperatives. Aquest manament, pel que fa a cooperatives en general, s'ha complert a través de la Llei 3/1987, de 2 d'abril, general de cooperatives, la qual, tanmateix, preveu a la disposició transitòria sisena que, fins que no s'estableixin les noves normes reguladores de les cooperatives de crèdit, aquestes es continuen regint per la legislació vigent fins al moment de l'entrada en vigor d'aquesta mateixa Llei, amb les particularitats que s'hi s'estableixen.

El Govern ha elaborat una llei de cooperatives de crèdit que dona compliment a l'article 129.2 de la Constitució pel que fa al foment d'aquest tipus de societats cooperatives en la mesura que això resulta possible des dels títols competencials de l'Estat.

Com és sabut, la legislació de l'Estat només té caràcter de dret supletori respecte del de les comunitats autònomes amb competències legislatives plenes en matèria de cooperatives. Aquesta regla general resulta matisada, en el cas particular de les cooperatives de crèdit, en la mesura que, en virtut del Reial decret legislatiu 1298/1986, de 28 de juny, pel qual s'adapten les normes legals en matèria d'establiments de crèdit a l'ordenament jurídic de la Comunitat Econòmica Europea, es concedeix a les cooperatives de crèdit inscrites en el Registre especial del Banc d'Espanya el caràcter d'entitats de crèdit, de la mateixa manera que també ho són els bancs privats, les caixes d'estalvis o les entitats oficials de crèdit.

Aquestes matisacions es deriven del fet que l'article 149.1 de la Constitució, a l'apartat onzè, estableix com a competència exclusiva de l'Estat la de fixar les bases de l'ordenació del crèdit i la banca. En conseqüència, en aquesta Llei es fixen quines són aquestes bases pel que fa a les cooperatives de crèdit, i s'hi inclouen, tanmateix, altres preceptes que no tenen aquest caràcter amb la finalitat de donar unes normes supletòries que s'apliquin a falta de legislació autonòmica, si bé aquests es relacionen expressament amb la disposició final segona, d'acord amb les més recents exigències de la jurisprudència constitucional.

En conclusió, aquesta Llei no pretén oferir una regulació completa i exhaustiva de tots els aspectes de les cooperatives de crèdit, sinó tan sols establir les bases del règim jurídic d'aquestes institucions com a entitats de crèdit, que correspon dictar a l'Estat a l'empara de l'article 149.1.11 de la Constitució.

La Llei s'estructura en dotze articles, una disposició addicional, dues de transitòries, dues de finals i una de derogatòria.

El text comença amb els principis generals, en què es defineixen què són les cooperatives de crèdit, se'ls atorga caràcter d'entitat de crèdit amb aplicació supletòria de la legislació de cooperatives i se n'estableix el nombre il·limitat de socis juntament amb la responsabilitat d'aquests pels deutes de les cooperatives fins al valor de les seves aportacions. De la mateixa manera, es fixa quin és el règim jurídic aplicable a aquestes cooperatives i les particularitats de la seva denominació.

De manera concordant amb la qualificació com a entitats de crèdit a la qual abans s'ha fet referència, se'ls per-

met realitzar les mateixes operacions que a aquestes entitats, si bé amb atenció preferent a les necessitats financeres dels seus socis.

A continuació la Llei es refereix a la constitució i el funcionament d'aquestes cooperatives, inspirant-se en els principis d'agilitat en la tramitació i l'equiparació amb la resta de les entitats de crèdit inscrivint-se en els registres, tant del Banc d'Espanya com al mercantil, i en el corresponent de cooperatives.

Igualment s'estableixen els requisits que han de complir els socis d'aquestes entitats i els supòsits en els quals la delegació del vot és admissible. Com a conseqüència del seu caràcter d'entitat de crèdit, es regula la forma de càlcul de benefici o pèrdua i es disciplina la distribució del benefici, buscant satisfer els principis cooperatius, així com garantir la solvència d'aquestes entitats i, en conseqüència, la seva responsabilitat davant tercers.

L'article novè és el destinat als òrgans socials, en què es distingeixen l'Assemblea General, el Consell Rector i la Direcció, i es fixa quines són les competències respectives de cadascun i les seves normes de funcionament, i pel que fa al Consell Rector i a la Direcció s'admet que les comunitats autònomes fixin altres normes de caràcter diferent, respectant sempre les normes bàsiques que estableixi l'Estat.

Finalment, la Llei es refereix a la fusió i escissió, comptabilitat i règim disciplinari.

Aquestes normes persegueixen garantir la solvència, evitar suposats abusos en perjudici de l'entitat i garantir-ne el perfecte funcionament dins el sistema financer en el qual es troben incloses.

La disposició final segona dona compliment a la més recent jurisprudència constitucional quant a la necessitat de precisar clarament en la Llei quins preceptes tenen caràcter bàsic i quins no tenen aquest caràcter.

Article primer. Naturalesa.

1. Són cooperatives de crèdit les societats constituïdes d'acord amb aquesta Llei, l'objecte social de les quals és servir a les necessitats financeres dels socis i de tercers mitjançant l'exercici de les activitats pròpies de les entitats de crèdit.

2. Les cooperatives de crèdit tenen personalitat jurídica pròpia.

3. El nombre de socis és il·limitat i la responsabilitat d'aquests pels deutes socials comprèn el valor de les seves aportacions.

Article segon. Règim jurídic.

Les cooperatives de crèdit es regeixen per aquesta Llei i les seves normes de desplegament, sens perjudici, quant a aquestes últimes, de les disposicions que puguin aprovar les comunitats autònomes en l'exercici de les competències que tinguin atribuïdes en la matèria. També els són aplicables les normes que amb caràcter general regulen l'activitat de les entitats de crèdit. Amb caràcter supletori els és aplicable la legislació de cooperatives.

Article tercer. Denominació.

1. El terme cooperativa de crèdit o la seva abreviatura coop. de crèdit només el poden utilitzar les entitats definides en aquesta Llei i s'ha d'incloure necessàriament en la denominació.

2. No es pot adoptar una denominació idèntica a la d'una altra societat, de crèdit o d'una altra naturalesa, preexistent.

Així mateix, les cooperatives de crèdit no poden adoptar noms equívocs o que indueixin a confusió en relació amb el seu àmbit o objecte social ni amb un altre tipus d'entitats.

3. Només les cooperatives de crèdit l'objecte principal de les quals consisteixi en la prestació de serveis financers en el medi rural poden utilitzar, conjuntament amb la denominació cooperativa de crèdit o separadament d'aquesta, l'expressió caixa rural.

El «Banco de Crédito Agrícola, S. A.», i les caixes rurals o qualssevol altres cooperatives de crèdit pertanyents a Grupo Asociado Banco de Crédito Agrícola-Cajas Rurales Asociadas poden utilitzar, conjuntament o separadament i mentre formin part d'aquest grup, l'expressió crèdit agrícola.

4. Cap registre públic no pot inscriure entitats no subjectes a aquesta Llei, que pretenguin utilitzar alguna de les denominacions que preveu aquest article, ni els actes en què aquestes entitats intervinguin. En cas d'inscripció s'ha de procedir, d'ofici o a instància de l'interessat, a la seva cancel·lació immediata.

Article quart. Operacions.

1. Les cooperatives de crèdit poden realitzar tot tipus d'operacions actives, passives i de serveis permeses a les altres entitats de crèdit, amb atenció preferent a les necessitats financeres dels socis.

2. En qualsevol cas, el conjunt de les operacions actives amb tercers d'una cooperativa de crèdit no pot assolir el 50 per 100 dels recursos totals de l'entitat.

En aquest percentatge no es computen les operacions realitzades per les cooperatives de crèdit amb els socis de les cooperatives associades, les de col·locació dels excessos de tresoreria al mercat interbancari ni l'adquisició de valors i actius financers de renda fixa que es puguin adquirir per a la cobertura dels coeficients legals o per a la col·locació dels excessos de tresoreria.

Article cinquè. Constitució.

1. La constitució d'una cooperativa de crèdit requereix l'autorització prèvia del Ministeri d'Economia i Hisenda. La sol·licitud de constitució l'han de subscriure un grup de promotors, del qual han de formar part, almenys, cinc persones jurídiques que duguin a terme l'activitat pròpia del seu objecte social de manera ininterrompuda des de, com a mínim, dos anys abans de la data de constitució, o bé cent cinquanta persones físiques.

Per constituir una cooperativa de crèdit amb la denominació caixa rural, el grup promotor ha d'incloure, almenys, una cooperativa agrària o cinquanta socis persones físiques titulars d'explotacions agràries.

2. Concedida l'autorització, la cooperativa de crèdit en constitució ha de sol·licitar la seva inscripció en el Registre corresponent del Banc d'Espanya, i a aquest efecte ha d'aportar una còpia de l'escriptura pública de constitució i dels Estatuts. Així mateix, una vegada inscrita en el Registre del Banc d'Espanya, s'ha de procedir a la seva inscripció en el Registre Mercantil i en el corresponent Registre de Cooperatives, moment en què adquireix personalitat jurídica.

Article sisè. Capital social.

1. El Govern, amb l'informe previ del Banc d'Espanya, ha d'establir la quantia mínima del capital de les cooperatives de crèdit en funció del nombre d'habitants de dret del municipi on radiqui la seu social de l'entitat.

Així mateix ha de determinar la mesura en què aquest capital ha d'estar desemborsat.

2. Les cooperatives de crèdit no poden operar en municipis amb un nombre d'habitants més alt que el del seu domicili social sense ampliar el seu capital social per ajustar-lo degudament.

Article setè. Aportacions dels socis.

1. Tots els socis d'una cooperativa de crèdit han de posseir, almenys, un títol nominatiu d'aportació. Els Estatuts han de determinar el valor nominal d'aquests títols, que no ha de ser inferior a deu mil pessetes, així com el nombre mínim de títols que han de posseir els socis, segons la naturalesa jurídica i el compromís d'activitat assumit per aquests, dins dels límits que s'estableixen al número 3 d'aquest article. Tots els títols tenen el mateix valor nominal.

2. No es perd la condició de soci quan, com a conseqüència d'un pla de sanejament aprovat pel Fons de Garantia de Dipòsits en Cooperatives de Crèdit o per aplicació del que preveu l'últim paràgraf d'aquest article, el valor nominal de les aportacions s'anul·li o es redueixi per sota del límit establert estatutàriament, amb caràcter general, sense que el soci reposi la part perjudicada.

3. L'import total de les aportacions de cada soci no pot excedir el 20 per 100 del capital social quan es tracti d'una persona jurídica i el 2,5 per 100 quan es tracti d'una persona física.

En cap cas, les persones jurídiques que no tenen la condició de societat cooperativa poden tenir més del 50 per cent del capital social.

4. Les aportacions són reemborsables als socis, en les condicions que marqui la legislació cooperativa corresponent, només quan amb això no es produeixi una cobertura insuficient del capital social, reserves, del coeficient de recursos propis, o de qualsevol altre que hi sigui aplicable o s'estableixi en el futur.

Així mateix es poden aplicar, si així es regula estatutàriament, a la compensació de pèrdues produïdes en les seves operacions. En tot cas, les reduccions que es produeixin s'han de portar a terme proporcionalment en totes les aportacions.

Article vuitè. Resultats de l'exercici econòmic.

1. Al tancament de cada exercici econòmic, els resultats es determinen d'acord amb els criteris i els mètodes aplicables per la resta d'entitats de crèdit, sens perjudici del que s'estableixi a la Llei sobre règim fiscal de les cooperatives.

2. Les pèrdues s'han de cobrir amb càrrec als recursos propis de la cooperativa i, en cas que aquests siguin insuficients o disminueixi el capital social mínim establert, la cooperativa s'ha de dissoldre, llevat que el capital o recursos esmentats es reintegrin en la mesura suficient.

3. Els beneficis de l'exercici s'han de destinar a cobrir pèrdues d'exercicis anteriors, si n'hi ha. Del benefici restant s'ha de destinar:

a) El 50 per 100, com a mínim, a la dotació del Fons de Reserva Obligatori. Durant els tres primers anys d'existència de les cooperatives de crèdit, constituïdes a partir de l'entrada en vigor de la Llei, s'ha de destinar a la mateixa finalitat del 100 per 100 del benefici restant, temps que s'ha de prolongar, si és necessari, i en els termes que en cada cas pugui establir l'autoritat competent, fins a aconseguir que el Fons de Reserva Obligatori assoleixi, com a mínim, el valor de les aportacions realitzades a capital.

b) El 10 per 100, com a mínim, a la dotació del Fons d'Educació i Promoció.

c) La resta ha d'estar a disposició de l'Assemblea General, que la pot distribuir d'aquesta manera:

- Repartiment entre els socis.
- Dotació al Fons de Reserva Voluntari.

La quantitat repartible entre els socis pot pujar com a màxim a la que resulti d'aplicar, al capital social desemborsat i les reserves legalment obligatòries existents, l'interès legal del diner.

Article novè. Òrgans de la societat.

1. Els òrgans socials de les cooperatives de crèdit són l'Assemblea General i el Consell Rector.

2. En l'Assemblea General cada soci té un vot. Tanmateix, si els Estatuts ho preveuen, el vot dels socis pot ser proporcional a les seves aportacions en el capital social, a l'activitat duta a terme o al nombre de socis de les cooperatives associades; en aquest supòsit, els Estatuts han de fixar amb claredat els criteris de proporcionalitat del vot.

En tot cas, els límits de vot per soci són els que assenyalava l'article 7.3.

3. Els vots són delegables en altres socis, amb les limitacions següents:

- a) La delegació s'ha de fer per escrit abans que tingui lloc l'Assemblea, i sempre és nominativa.
- b) Cap soci no pot rebre vots per delegació que, sumats als que li corresponguin, superin els límits de vot que assenyalava aquesta Llei.

4. Correspon al Consell Rector la designació, contractació i destitució del director general.

5. La reunió del Consell Rector l'ha de convocar el president a iniciativa pròpia o a petició d'almenys dos consellers o d'un director general.

6. Els membres del Consell Rector poden ser remunerats quan ho disposin els Estatuts.

7. La Direcció de la cooperativa de crèdit l'ha d'exercir un o més directors generals.

8. No poden ser membres del Consell Rector ni directors generals:

- a) Els fallits o concursats no rehabilitats, els incapacitats legalment, els condemnats a penes que comportin la inhabilitació per a l'exercici de càrrecs públics, els que hagin estat condemnats per incompliment greu de les lleis o disposicions socials, i especialment per delictes contra la propietat, els inhabilitats per al càrrec de conseller o director d'una entitat de crèdit per expedient disciplinari.
- b) Els consellers, o administradors, o alts directius d'altres entitats de crèdit, llevat dels que participin en el capital social.
- c) Els que pertanyin al Consell d'Administració de més de quatre entitats de crèdit. A aquests efectes no es computen els llocs ocupats en consells d'administració d'entitats de crèdit en els quals l'interessat, el seu cònjuge, ascendents o descendents, junts o separadament, siguin propietaris d'un nombre d'accions no inferior al quocient de dividir el capital social pel nombre de vocals del Consell d'Administració.
- d) Els que per si mateixos o en representació d'altres persones o entitats mantinguin deutes vençuts i exigibles de qualsevol tipus amb l'entitat, o durant l'exercici del seu càrrec incorrin en incompliment de les obligacions contraes amb la cooperativa.

Els directors generals no poden ocupar en una altra entitat de crèdit, cooperativa o societat mercantil el mateix càrrec o un altre d'equivalent, ni el de conseller, llevat que ho sigui en representació de la cooperativa de crèdit.

9. En el Banc d'Espanya es porta el registre d'alts càrrecs de les cooperatives de crèdit en el qual s'han d'inscriure, abans de prendre possessió dels seus càrrecs, les persones elegides o designades per ocupar en aquestes entitats càrrecs de conseller o de director general. El Banc d'Espanya denega la inscripció quan, d'acord amb la legislació aplicable, resulti incompatibilitat, cas en el qual l'elecció o designació corresponent és nul·la.

Article desè. Fusió i escissió.

Requereixen autorització administrativa prèvia les fusions, escissions o absorcions que afectin una cooperativa de crèdit.

En cas que l'entitat resultant de la fusió, escissió o absorció sigui una cooperativa de crèdit, aquesta ha de sol·licitar ser inscrita en el Registre corresponent del Banc d'Espanya.

Article onzè. Comptabilitat.

Les cooperatives de crèdit han de portar la comptabilitat d'acord amb la normativa establerta per a les entitats de crèdit. Els balanços i el compte de resultats anuals els han d'auditar persones i amb els requisits que estableix la Llei 19/1988, de 12 de juliol, d'auditoria de comptes.

Article dotzè. Disciplina i intervenció.

És aplicable a les cooperatives de crèdit la Llei 26/1988, de 29 de juliol, de disciplina i intervenció de les entitats de crèdit.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Grupo Asociado Banco de Crédito Agrícola-Cajas Rurales Asociadas.

El Grupo Asociado Banco de Crédito Agrícola-Cajas Rurales està constituït pel Banco de Crédito Agrícola i les caixes rurals que subscriuguin el conveni amb aquest, té plena capacitat d'actuar per al compliment dels seus fins i es regeix quant als seus òrgans de govern i activitat pel que disposi el dit conveni.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera.—Les cooperatives de crèdit inscrites en el Registre especial dependent del Banc d'Espanya a l'entrada en vigor de la present Llei han d'adaptar l'activitat i els Estatuts al que estableix aquesta Llei en el termini de dos anys.

En el cas de les cooperatives de crèdit d'àmbit local el domicili de les quals radiqui en municipis de menys de 100.000 habitants, el termini per adaptar el seu capital social és de quatre anys.

Segona.—Els promotors de cooperatives de crèdit que tinguin pendents de resolució sol·licituds d'autorització a l'entrada en vigor de la present Llei han d'adaptar la seva sol·licitud al que estableix aquesta Llei en el termini d'un any.

DISPOSICIONS FINALS

Primera.—El Govern pot dictar, en l'àmbit de les seves competències, totes les disposicions que es requereixin per a l'aplicació i el desplegament d'aquesta Llei.

Segona.—Es declaren bàsics, a l'empara del que estableix l'article 149.1.11 de la Constitució, els preceptes que conté aquesta Llei, a excepció de l'article 9, apartats 5, 6 i 7.

Tampoc no tenen la consideració de normes bàsiques les precisions que contenen l'apartat 1 de l'article cinquè relatives al nombre de promotors i terminis mínims exigits per sol·licitar la constitució d'una cooperativa de crèdit, l'apartat 1 de l'article 7 respecte del valor nominal mínim dels títols d'aportació i l'apartat 3, a) de l'article 9 en relació amb la forma en què s'ha de fer la delegació de vot.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

A partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei queden derogades les disposicions del mateix rang o inferior en el que s'oposin al que aquesta estableix. En especial es deroguen la disposició transitòria sisena de la Llei general de cooperatives i el Reial decret 2860/1978, de 3 de novembre, pel qual es regulen les cooperatives de crèdit, així com els reials decrets i les ordres ministerials que complementen i despleguen aquesta regulació:

Reial decret 1549/1979, de 29 de juny.
Ordre ministerial de 26 de febrer de 1979.
Ordre ministerial de 30 de juny de 1979.
Ordre ministerial de 9 de gener de 1980.
Ordre ministerial de 12 de maig de 1980.
Ordre ministerial de 2 de juliol de 1980.
Ordre ministerial de 31 de juliol de 1980.
Ordre ministerial de 4 d'octubre de 1980.
Ordre ministerial de 29 d'octubre de 1981.

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Palau de la Zarzuela, Madrid, 26 de maig de 1989.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ